

Sygn. akt: I C 493/13 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Pile-Syposz

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2014 r. na rozprawie w N.

sprawy z powództwa (...) S.A. W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 1.883,81 zł (jeden tysiąc osiemset osiemdziesiąt trzy złote i osiemdziesiąt jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

III. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 711,90 zł (siedemset jedenaście złotych) tytułem części poniesionych kosztów postępowania,

IV. przyznaje wynagrodzenie kuratorowi dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej – D. L. w kwocie 300 zł (trzysta złotych)

V. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w W. w pozwie wniesionym 18 kwietnia 2013 r. wniosła o zasądzenie od pozwanej M. K. kwoty 2.659,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że zawarła z pozwaną w dniu 30 marca 2011 r. umowę pożyczki nr (...), a w dniu 22.10.2010 r. umowę pożyczki nr (...). W skład świadczenia, do zwrotu którego pozwana się zobowiązała z tytułu umowy pożyczki nr (...), wchodziły: kwota 1.400 zł tytułem pożyczki netto, odsetki umowne w kwocie 150,54 zł, opłata przygotowawcza w kwocie 81,20 zł, składka na ubezpieczenie spłaty pożyczki w kwocie 224 zł oraz opłata za obsługę pożyczki w domu klienta w kwocie 762,26 zł. Natomiast w skład świadczenia, do zwrotu którego pozwana się zobowiązała z tytułu umowy pożyczki nr (...), wchodziły: kwota 500 zł tytułem pożyczki netto, odsetki umowne w

kwocie 53,77 zł, opłata przygotowawcza w kwocie 29 zł, składka na ubezpieczenie spłaty pożyczki w kwocie 80 zł oraz opłata za obsługę pożyczki w domu klienta w kwocie 272,23 zł.

Pozwana z tytułu obu pożyczek spłaciła jedynie kwotę 893,32 zł. Jednocześnie strona powodowa wskazała, iż wraz z umowami pożyczki pozwana wyraziła chęć skorzystania z dodatkowej usługi w postaci obsługi pożyczki w domu. Wysokość opłaty za tę usługę została ustalona z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez stronę powodową (wynagrodzenie pracowników, koszty dojazdów, marża, itp.). Usługa ta nie jest związana z zawarciem umowy, a dotyczy wyłącznie jej wykonywania, wobec tego nie znajduje wobec niej zastosowania przepis art. 7 a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim.

Odpis pozwu i wezwanie na rozprawę wysyłane do pozwanej na adres wskazany w pozwie wróciły z adnotacją, że pozwana nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, a zamieszkuje zagranicą. W związku z tym Sąd wezwał pełnomocnika powoda do podania aktualnego adresu pozwanej wyznaczając stosowny termin po upływie którego postępowanie w sprawie zawieszono na podstawie art. 177 § 1 pkt 5 k.p.c. (k. 24)

Pismem z dnia 1 października 2013 r. (k. 26) strona powodowa wniosła o ustanowienie dla pozwanej kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu.

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2014 r. (k. 29) Sąd podjął zawieszzone postępowanie, a zarządzeniem, z dnia 11 lipca 2014 r. ustanowiono kuratora dla nieznanego miejsca pobytu pozwanej w osobie pracownika tutejszego Sądu D. L. (k. 42)

Kurator pozwanej mimo prawidłowego wezwania na rozprawę w dniu 10 października 2014 r. nie wdała się w spór i nie stawiała się na tę rozprawę

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 22 października 2010 r. pozwana M. K. zawarła z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...), zgodnie z którą miała otrzymać do wypłaty kwotę 500 zł. Ponadto zobowiązała się zwrócić stronie powodowej kwotę 80 zł tytułem ubezpieczenia pożyczki, kwotę 29 zł tytułem opłaty przygotowawczej oraz odsetki w wysokości 16 % w stosunku rocznym, czyli kwotę 53,77 zł. Jednocześnie zadeklarowała chęć skorzystania z usługi obsługi pożyczki w domu i zgodziła się uiścić z tego tytułu kwotę 272,23 zł. Zgodnie z umową pożyczkodawca był zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłaty rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Dnia 30 marca 2011 r. pozwana M. K. zawarła z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...), zgodnie z którą miała otrzymać do wypłaty kwotę 1.400 zł. Ponadto zobowiązała się zwrócić stronie powodowej kwotę 224 zł tytułem ubezpieczenia pożyczki, kwotę 81,20 zł tytułem opłaty przygotowawczej oraz odsetki w wysokości 16 % w stosunku rocznym, czyli kwotę 150,54 zł. Jednocześnie zadeklarowała chęć skorzystania z usługi obsługi pożyczki w domu i zgodziła się uiścić z tego tytułu kwotę 762,26 zł. Zgodnie z umową pożyczkodawca był zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłaty rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Dowód: umowy pożyczki k. 4-5.

Pozwana M. K. spłaciła z tytułu powyższych umów jedynie kwotę 893,32 zł.

Dowód: fakt nie zaprzeczony przez pozwaną, zestawienie sald pozwanej k. 8.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2012 r. strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowy pożyczki nr (...).

Dowód: wypowiedzenie z dnia 12 kwietnia 2012 r. k. 6.

Pismem z dnia 16 stycznia 2013 r. strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty należności z tytułu udzielonej pożyczek w kwocie 2.659,68 zł w terminie do 30 stycznia 2013 r. pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego.

Dowód: pismo z dnia 16 stycznia 2013 r. k. 7.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, a które nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowy pożyczki z dnia 22 października 2010 r. oraz 30 marca 2011 r. w których doprecyzowały wysokość pożyczek i sposób spłaty. Pozwana nie spłaciła w całości pożyczek w wyznaczonym terminie, więc stronie powodowej należy się ich zwrot.

Natomiast Sąd uznał, iż nie należy się stronie powodowej część kwoty z tytułu opłaty za skorzystanie z usługi obsługi pożyczki w domu.

Na wstępie należy zgodzić się ze stroną powodową, iż w niniejszej sprawie nie znajdzie zastosowania przepis art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 o kredycie konsumenckim, której to ustawie podlegają umowy zawarte między stronami zgodnie z art. 66 ust.1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim Dz.U.2011.126.715 ze zm.). Przepis ten stanowi, że łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5 % kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego. Koszt obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy jest kosztem związanym z wykonaniem umowy, a nie z jej zawarciem. Jest świadczeniem dodatkowym polegającym na tym, że pracownik pożyczkodawcy przychodzi w określonych datach do pożyczkobiorcy i odbiera od niego raty.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie może jednak żądać całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, w przypadku, gdy pożyczka nie jest spłacana. Strona powodowa w pozwie wskazała, iż wysokość opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkodawcy wynika z uwzględnienia kosztów ponoszonych przez stronę powodową na realizację tej obsługi. Tak więc, gdy pracownik strony powodowej nie stawia się u pozwanego, bowiem ten zaniechał spłaty, strona powodowa nie ponosi żadnych kosztów.

Żądanie opłaty za obsługę pożyczki w domu, w sytuacji, gdy taka obsługa nie ma miejsca, jest zdaniem Sądu sprzeczne z postanowieniami przepisów art. 385¹ k.c. Przepis § 1 wyżej wskazanego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające

w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Zdaniem Sądu skonstruowanie zapisu umowy w ten sposób, iż w przypadku niespłacania pożyczki przez pożyczkobiorcę i braku kosztów związanych z koniecznością obsługi pożyczki w domu, pożyczkodawca w dalszym ciągu jest uprawniony do żądania całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nakłada obowiązek zapłaty przez konsumenta za świadczenie, którego nie otrzymał.

Ponadto, jeżeli opłata za obsługę pożyczki w domu miałyby być zupełnie oderwana od kosztów ponoszonych przez pożyczkodawcę, należałoby mieć na względzie, iż taki zapis zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, bądź też o kosztach zawarcia umowy z art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 o kredycie konsumenckim. Zgodnie z przepisem art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowa opłata w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawałaby się ukrytą opłatą przygotowawczą, bądź też ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa byłoby nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Tym samym stronie powodowej należało się wynagrodzenie jedynie za faktyczne wizyty w miejscu zamieszkania pozwanej

Strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazała jakichkolwiek dowodów na okoliczność liczby wizyt w domu pozwanego zgodnej z harmonogramem spłat.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na względzie regulację przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu), a nadto przepisu art. 3 k.p.c., wedle którego strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Rzeczą Sądu nie jest zatem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Wobec powyższego, Sąd przyjął jedyny pewny miernik liczby wizyt pracowników strony powodowej u pozwanej, mianowicie procentowy stosunek kwoty uiszczonego świadczenia do całości należnej kwoty. Należy mieć na względzie, iż pozwana była zobowiązana do zapłaty kwoty łącznej z tytułu obu pożyczek w wysokości 3.553 zł, a uiszczyła jedynie kwotę 893,32 zł, czyli 25 % należnej kwoty. Tym samym stronie powodowej należna była jedynie kwota 258,62 zł stanowiąca 25 % kwoty 1.034,49 zł będącej całością opłat za obsługę pożyczki w domu. Tym samym od dochodzonego świadczenia, czyli kwoty 2.659,68 zł należało odjąć pozostałą kwotę za obsługę pożyczki w domu w kwocie 775,87 zł, a która była nienależna. W rezultacie pozostała do zapłaty kwota 1.883,81 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz strony powodowej.

Orzeczenie o odsetkach uzasadnia przepis art. 481 § 1 k.c. Stanowi on bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wysokość odsetek reguluje przepis art. 481 § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się odsetek od dnia wytoczenia powództwa i od tej daty Sąd zasądził odsetki ustawowe.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Ponieważ pozwana, ani jej kurator nie złożyli odpowiedzi na pozew, ani nie stawili się na rozprawie, Sąd zgodnie z przepisem art. 339 § 1 k.p.c. wydał wyrok zaoczny.

Orzeczenie o rygorze natychmiastowej wykonalności uzasadnia z kolei przepis art. 333 § 1 punkt 3 k.p.c., który nakazuje, w przypadku wydania wyroku zaocznego, nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów w częściach odpowiadających częściom, w jakich każda ze stron utrzymała się ze swoim roszczeniem w niniejszym postępowaniu. Na rzecz strony powodowej zasądzono zostało roszczenie w wysokości 70 % tego, czego się domagała. Poniesione przez stronę powodową koszty to: koszt opłaty sądowej w kwocie 100 zł, koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 600 zł, koszt wynagrodzenia kuratora w kwocie 300 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Łącznie koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły 1.017 zł. 70 % z tej kwoty to 711,90 zł. Pozwana nie poniosła żadnych kosztów. Od pozwanej na rzecz strony powodowej zasądzono więc kwotę 711,90 zł tytułem części kosztów postępowania.

Wynagrodzenie dla kuratora przyznano na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U.2013.1476) zgodnie z którym wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych.

Wysokość przyznanego wynagrodzenia nie przekracza stawki minimalnej przewidzianej przez § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.), który stanowi, iż stawki minimalne przy wartości przedmiotu sporu powyżej 1.500 zł do 5000 zł wynoszą 600 zł, a stanowi połowę tej stawki.